

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-7Sa/63/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1022200940
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šmahovská
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1022200940.2

Uznesenie

Správny súd v Bratislave v právnej veci žalobkyne: A. B., so sídlom C. XXXX/XX, XXX XX C., D.: XX XXX XXX, zastúpenej: LEXANTE s.r.o., so sídlom Slávičie údolie 106, 811 02 Bratislava, IČO: 53 362 624, proti žalovanému: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, IČO: 30 794 536, o zrušenie správy z finančnej kontroly na mieste (projekt „Prvá pomoc“) Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, E. F. XXXX/XXXXXX, E. G. C./XXXX/XX, XX/XXXX-XXXX-XX zo dňa 06.05.2022, takto

rozhodol:

Správny súd v Bratislave postupuje vec Mestskému súdu Bratislava III.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 10. júla 2022 doručenu Krajskému súdu v Bratislave sa žalobkyňa domáhala zrušenia Správy z finančnej kontroly na mieste Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 6. mája 2022, E. XXXX/XXXXXX, ktorou bola žalobkyňa na základe článku III bod 4. Dohody číslo: XX/XX/XXX/XXXX o poskytnutí finančného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ – Opatrenie č. 2 (ďalej aj len „Dohoda“) uložená v zmysle článku VII. bod II. Dohody povinnosť v lehote do 30 kalendárnych dní od doručenia tejto správy z finančnej kontroly na mieste vrátiť neoprávnene vyplatené finančné prostriedky vo výške 810,- eur. V žalobe okrem iného opísala skutkový stav, ktorý predchádzal finančnej kontrole, výsledkom ktorej bola napadnutá Správa z finančnej kontroly. Z obsahu žaloby tiež vyplýva, že žalobkyňa namietala nesprávny postup výpočtu jej nároku na príspevok za mesiac október 2020, čo malo za následok vyhodnotenie vyplateného príspevku vo výške 810,- eur ako neoprávneného. Poukázala, že až po nevyplatení príspevku za mesiac október 2021, sa žalobkyňa obrátila na príslušný úrad a následné podanie sťažnosti na jeho postup vyvolalo podľa jej názoru vykonanie predmetnej finančnej kontroly, ktorú nepovažovala za zákonnú.

2. Žalovaný vo vyjadrení z 24. januára 2024 navrhol žalobu z dôvodu neprípustnosti zamietnuť. Poukázal, že dňa 4. decembra 2020 podpísaním Dohody č. XX/XX/XXX/XXXX o poskytnutí finančného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ – Opatrenie č. 2 podľa § 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá nadobudla účinnosť 8. decembra 2020, žalobkyňa súhlasila s podmienkami uvedenými v dohode, ktorej účelom je úprava práv a povinností účastníkov dohody pri poskytovaní finančného príspevku. Zdôraznil, že cieľom projektu bolo poskytnúť zamestnávateľským subjektom podporu na udržanie pracovných miest formou poskytovania príspevku zamestnávateľovi a podpora SZČO na udržanie prevádzkovania ich činnosti z dôvodu vyhlásenia a trvania mimoriadnej situácie. Príspevok nebolo možné poskytnúť SZČO, ktorá mala zrušenú alebo pozastavenú živnosť. V prípade žalobkyne by k vyplateniu príspevku došlo v čase, kedy mala pozastavenú živnosť, t. j. nemala aktívnu podnikateľskú činnosť, čo bolo neprijateľné. Zotrvál na správnosti zamietnutia peňažného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ podľa Opatrenia č. 2 za mesiac október 2021. Uhradením sumy vo výške 810,- eur dňa 10. júna 2022 na kreditný účet úradu žalobkyňa uznala svoj záväzok voči úradu vyplývajúci zo záverov Správy z finančnej kontroly zo dňa 6. mája 2022.

3. Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj ako „SSP“) v znení účinnom od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

4. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

5. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

6. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

7. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

8. Podľa § 7 písm. d) SSP, správne sudy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.

9. Podľa § 25 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

10. Podľa § 43 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

11. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa § 22 písm. a) v znení účinnom od 1. júna 2023 na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

13. Správny súd v Bratislave predovšetkým konštatuje, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) sa okrem iného zriadil aj Správny súd v Bratislave. Podľa § 3 ods. 1 zákona o správnych súdoch správne sudy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. V zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona o správnych súdoch prešla právomoc z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Predmetná právna vec tak prešla na Správny súd v Bratislave.

14. Správny súd následne skúmal, či sú splnené procesné podmienky na strane správneho súdu, na ktoré súd prihliada kedykoľvek počas konania. Pokiaľ správny súd nemá právomoc prejednať a rozhodnúť konkrétnu vec, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

15. Správny súd preto svoju pozornosť zameril na posúdenie charakteru právneho vzťahu medzi žalovaným a žalobkyňou, a teda či žalovaný realizoval svoju vrchnostenskú právomoc vyplývajúcu z noriem verejného práva, a v takom prípade by išlo o verejnoprávny (vrchnostenský) vzťah, pre ktorý je typický princíp nadriadenosti a podriadenosti, alebo či jeho právnym základom bola súkromnoprávna

dohoda, pri ktorej nemožno hovoriť o absencii autonómie vôle druhého účastníka (žalobkyne), ako aj o neprítomnosti princípu rovnosti medzi subjektmi tohto právneho vzťahu.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa uzavrela so žalovaným Dohodu číslo: XX/XX/XXX/XXXX o poskytnutí finančného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ – Opatrenie č. 2 podľa § 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“).

17. Správny súd pri posúdení právneho vzťahu založeného na základe uvedenej Dohody uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným vychádzal aj z uznesenia kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 18SKomp/24/2024 z 5. februára 2025, v ktorom je okrem iného konštatované, že „v uzneseniach sp. zn. 1 KO 8/2018 a 1 KO 10/2018 sa kompetenčný senát zaoberal kvalifikáciou príspevku na úhradu nákladov chránenej dielne poskytovaného na základe osobitne uzavretej dohody o ňom. Túto dohodu charakterizoval ako tzv. verejnoprávnu dohodu s tým, že v prípade vymáhania nárokov z nej bude rozhodujúce, či v nej prevládajú verejnoprávne alebo súkromnoprávne prvky, teda či záväzky bude možné vymáhať vydaním individuálneho správneho aktu alebo prostriedkami súkromného práva. Na základe ustanovenia príslušnej dohody, podľa ktorého sa vzťahy z nej spravujú Občianskym zákonníkom, ako aj na základe úvahy, že úrad práce podľa zákona č. 5/2004 Z. z. nemá právo rozhodovať o porušení dohody, dospel kompetenčný senát k záveru, že riešenie sporu z nej patrí do právomoci súdov v civilnom sporovom konaní podľa § 3 CSP. Na toto uznesenie odkázal aj ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 153/2020, v ktorom riešil otázku, či sa má takáto dohoda spravovať Občianskym zákonníkom alebo Obchodným zákonníkom. 10. Z uvedenej judikatúry tak - v zhode s názorom žalobcu - vyplýva, že povaha právneho vzťahu v súvislosti s poskytovaním dotácie orgánom verejnej správy závisí na tom, či právnym základom jej poskytnutia je priamo zákon alebo až (súkromnoprávna) dohoda medzi orgánom a prijímateľom dotácie. V prerokúvanej veci sa žalobca domáha doplatenia príspevku na činnosť pracovného asistenta, o ktorom sa podľa § 59 ods. 6 zákona č. 5/2004 Z. z. uzatvára dohoda medzi žalovaným (úradom práce, sociálnych vecí a rodiny) a tam vymedzenými subjektami (okrem iného aj zamestnávateľom, akým bol žalobca). Táto dohoda podľa cit. § 59 ods. 6 písm. c) a d) upravuje tak výšku príspevku a dĺžku jeho poskytovania, ako aj spôsob jeho poskytovania. Právnym základom vyplácania tohto príspevku tak nie je jednostranný úkon žalovaného ako orgánu verejnej správy, ale dohoda ako súkromnoprávny nástroj. Na základe uvedených názorov judikatúry tak treba uzavrieť, že právny vzťah medzi žalobcom a úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v tejto veci je súkromnoprávnym vzťahom. Preto prejednanie sporu z tohto vzťahu patrí do právomoci súdu v civilnom sporovom konaní v zmysle § 3 CSP.“

18. Aj v prejednávanom prípade je tak základom právneho vzťahu v súvislosti s poskytovaním dotácie dohoda uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorá upravuje okrem iného výšku príspevku, podmienky jeho poskytovania, povinnosti SZČO (v rámci nich aj povinnosť umožniť výkon fyzickej kontroly, podrobiť sa kontrolným úkonom...), taktiež bolo v čl. VII bod 3. konkrétne dohodnuté, že „Na účel použitia týchto prostriedkov, kontrolu ich použitia a ich vymáhanie sa vzťahuje režim upravený v osobitných predpisoch, najmä § 68 zákona o službách zamestnanosti, zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti a zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene s doplnení niektorých zákonov.“ Ďalej tiež podľa čl. IX bodu 3. Dohody účastníci túto uzatvorili podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorej sa ich záväzkovo-právne vzťahy spravujú a budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka.

19. Aj výkon namietanej finančnej kontroly teda má podklad v súkromnoprávnom vzťahu (založenom uvedenou Dohodou), a preto nešlo o postup, ktorým by žalovaný realizoval svoje právomoci v rámci vrchnostenského vzťahu medzi ním ako orgánom verejnej správy a žalobkyňou ako adresátom daného právneho aktu, v rámci ktorého by jednostranne ukladal žalobkyňi povinnosti, lebo uvedené postupy si odsúhlasili obaja účastníci predmetnej Dohody (teda svoju vôľu vyjadrila aj žalobkyňa). Preto aj prípadný spor, ktorý môže/mohol z konania žalovaného (alebo žalobkyne) vzniknúť, môže vykazovať znaky jedine obchodnoprávneho sporu (pozri napr. bod 45. uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. júla 2025, sp. zn. 41Cob/205/2024, ktorý nariadil súdu prvej inštancie prejudiciálne sa vysporiadať s námietkou žalovaného o nedodržaní zákonného postupu žalobcu pri vykonávaní finančnej kontroly

podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

20. Správny súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že rozhodovanie o žalobe žalobkyne nepatrí do právomoci správneho súdu. Súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci prejednávajú a rozhodujú všeobecné súdy, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. V danom prípade je preto daná právomoc všeobecných súdov.

21. Žalobkyňa svoj nárok na príspevok opiera o Dohodu č. XX/XX/XXX/XXXX z 3. decembra 2020 o poskytnutí finančného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ - Opatrenie č. 2 podľa § 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z. z. uzatvorenú so žalovaným. Účastníci si v Dohode upravili, že sa ich záväzkový vzťah spravuje a bude spravovať Obchodným zákonníkom (čl. IX bod 3. Dohody), t. j. ide o obchodnoprávny vzťah (pozri k tomu aj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2024, sp. zn. 9Ndc/14/2024).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd v súlade s § 25 SSP v spojení s § 43 CSP a § 22 písm. a) CSP vec postúpil príslušnému všeobecnému súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu kasačná sťažnosť nie je prípustná (§ 439 ods. 2 písm. d) SSP).